

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Informatica en Nederlands in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs

Lessen algoritmische taalbeschouwing (de Taalkist) en lezen voor de lijst (de Literaire Databaas)

J.C. Lepeltak

SLO, Instituut voor Leerplanontwikkeling, Enschede

Inleiding

In het SLO/PRINT-project Informatica en Nederlands VOII wordt gewerkt aan de ontwikkeling van lesmateriaal (zowel programmatuur als gedrukt materiaal) voor het vak Nederlands in de bovenbouw van HAVO en VWO.

Elementen uit het SLO-leerplan informatica zijn geïntegreerd in het schoolvak Nederlands. In de presentatie zullen voorbeelden van het materiaal worden getoond. Vanuit de overheid is het beleid er sterk opgericht het vak informatica te integreren in de bestaande examenvakken. Dit beleid werd nogmaals onderlijnd in de profielnota tweede fase die in 1991 verscheen. Daarin wordt de vrijheid van pakketkeuze in het HAVO en VWO beperkt en worden vakprofielen ontwikkeld die sterk zijn gerelateerd aan vervolgstudies. Tevens werd een onderscheid gemaakt tussen een verplicht deel dat door alle leerlingen dient te worden gevolgd en een deel dat gerelateerd is aan het gekozen profiel. Er worden vier profielen onderscheiden:

1. natuur en techniek
2. natuur en gezondheidszorg
3. economie en maatschappij
4. cultuur en maatschappij.

Een vervolgnota zou begin 1992 verschijnen.

Het project Nederlands en Informatica bevat onderdelen uit het in ontwikkeling zijnde leerplan informatica die specifieke linguïstische elementen bevatten en die tevens aansluiten bij de informatieverwerkende aspecten van het schoolvak Nederlands. Gedacht kan worden aan het leren werken met een bibliotheek en een systematische catalogus; het verwerven van gegevens in het licht van een bepaald schrijfdoel, echter nu uitgebreid met de mogelijkheden die de nieuwe media voor gegevensopslag en verwerking en verstrekking bieden.

In de presentatie zal een indruk worden gegeven van de inhoud en opzet van twee ontwikkelde lesmodulen. De eerste module bestaat uit een aantal theorielessen en praktijklessen waarin leerlingen kennismaken met elementen uit de theoretische taalbeschrijving. Aan de orde komen vragen als: Wat is het verschil tussen natuurlijke en kunstmatige taalsystemen? Wat zijn de problemen bij natuurlijke taalverwerking door de computer en wat betekent dit voor de formele taalbeschrijving? Voor dit doel is het programma de Taalkist ontwikkeld waarmee men zinnen en zinsstructuren kan genereren.

De tweede module, die nog volop in ontwikkeling is, concentreert zich rond het opzetten van een relationele database die letterkundige gegevens bevat en door leerlingen/docenten gebruikt kan worden voor het lezen van de literatuurlijst. Hiervoor is gebruik gemaakt van het door het Freudenthal Instituut van de Universiteit van Utrecht ontwikkelde educatieve database programma de Databaas.

In de eerder genoemde profielnota wordt een verplicht deel informatica gekoppeld aan het vak wiskunde en dan met name het onderdeel statistiek. In het eindverslag van de Commissie Vernieuwing Eindexamenprogramma's Nederlandse taal en letterkunde VWO en HAVO dat najaar 1991 verscheen wordt het belang van informatica en informatietechnologie voor het vak Nederlands erkend. De commissie acht echter te tijd nog niet rijp om opname in het eind-examen te adviseren.

Slot

Tijdens de presentatie van de twee lesmodulen (de Taalkist en de Literaire Databaas) zal ook ingegaan worden op de wenselijkheid vanuit de alfa-vakken ook aandacht te besteden aan informatica binnen de tweede fase van het voortgezet onderwijs.